

Sekce správy daní

Č. j.: 11351/24/7700-50128-050201

Všem finančním úřadům, vč. Specializovaného finančního úřadu
Odvolacímu finančnímu ředitelství

METODICKÝ POKYN
k přechodu plných mocí v důsledku přeměny daňově poradenských společností
a společností ve smyslu § 15 zákona o advokacii

Účinnost	4. 3. 2024
Důvod přijetí	správní praxe
Oblast úpravy	zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“) zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přeměnách obchodních společností“) zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“) zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“) zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daňovém poradenství“)
Agenda	zastoupení
Základní ustanovení	§ 27 až § 29 daňového řádu § 448 odst. 1 občanského zákoníku § 61, § 62 a § 243 zákona o přeměnách obchodních společností § 15 zákona o advokacii § 3 odst. 6 a 7 zákona o daňovém poradenství
Předcházející metodické materiály	---
Související metodické materiály	Metodický pokyn k aplikaci § 448 odst. 1 občanského zákoníku č. j. 7133/18/7700-20128-711972 ze dne 30. 1. 2018
Technické postupy v IS/Úlohy ADIS	---
Přílohy	---
Judikatura	Rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) č. j. 4 Afs 353/2018-37 ze dne 18. 2. 2019 Rozsudek NSS č. j. 3 Afs 443/2019-73 ze dne 20. 12. 2021

Anotace:

Metodický pokyn upravuje správní praxi při přechodu plných mocí v důsledku přeměny daňově poradenských společností a advokátních kanceláří, které jsou právníckými osobami, za účelem zachování co nejvyšší míry kontinuity zastoupení při přeměnách těchto obchodních společností.

Primární příjemci:

Úřední osoby registračních útvarů.

Čl. I.**Předmět metodického pokynu**

Dle ustanovení § 27 odst. 1 daňového řádu si může osoba zúčastněná na správě daní zvolit zmocněnce. Tím může být i právnícká osoba – daňově poradenská společnost nebo společnost ve smyslu § 15 zákona o advokacii. Dále v textu bude pro oba tyto případy používán též společný výraz „společnost“.

V důsledku přeměny těchto právníckých osob podle zákona o přeměnách obchodních společností¹ může dojít k přechodu práv a povinností plynoucích ze smluv o zastoupení na nástupnickou společnost. Přechod plné moci je vůči správci daně účinný, pokud ji nástupnická společnost jakožto nový zmocněnec uplatní u správce daně, tj. oznámí mu skutečnost, že v důsledku přeměny je právním nástupcem původního zmocněnce. Podle § 448 odst. 1 občanského zákoníku platí, že zanikne-li právnícká osoba, která je zmocněncem, zanikne i zmocnění, ledaže bylo ujednáno něco jiného.²

Vzhledem k právní úpravě odpovědnosti společností jako profesionálních zmocněnců, postačí k prokázání souhlasu zmocnitel s přechodem plné moci písemné prohlášení nástupnické společnosti³ o přechodu zmocnění na nástupnickou společnost, resp. o tzv. ujednání jinak, které je předloženo místně příslušnému správci daně.

¹ Zákon o přeměnách obchodních společností upravuje mimo jiné následující druhy přeměn obchodních společností: **a)** fúzi sloučením, při které dochází k zániku společnosti nebo více společností a přechodu jmění zanikající společnosti na nástupnickou společnost, která vstupuje do právního postavení zanikající společnosti; **b)** fúzi splynutím, při které dochází k zániku dvou nebo více společností a přechodu jejich jmění na splynutím vzniklou nástupnickou společnost, která vstupuje do právního postavení zanikajících společností; **c)** rozdělení rozštěpením, při kterém rozdělovaná společnost zaniká a její jmění přechází na více nově vznikajících nebo již existujících společností; **d)** rozdělení odštěpením, při kterém rozdělovaná společnost nezaniká, ale část jejího jmění přechází na jednu nebo více nově vznikajících nebo již existujících společností.

² Z komentáře k § 448 odst. 1 občanského zákoníku v ASPI: „(...) Ač to ustanovení o zániku zmocnění výslovně nestanoví, v případě zániku zmocněnce – právnícké osoby bez likvidace přechází zmocnění na nástupnickou právníckou osobu.“ vyplývá, že plné moci v případě právníckých osob přecházejí ze zákona (viz UHLÍŘ David: § 448 (Zánik zmocnění) In: ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK, Josef FIALA aj. Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1-654) [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-10-18]. ASPI_ID KO89_a2012CZ. Dostupné v systému ASPI. ISSN: 2336-517X).

Tento právní výklad je ovšem ojedinělý, většinově se komentářová literatura shoduje, že úpravu zániku zastoupení v novém občanském zákoníku nelze vyložit jinak, než že práva a povinnosti ze vztahu zastoupení jsou obecně necedovatelná, a mají-li přejít na právního nástupce, musí být toto ujednáno.

³ Je-li nástupnickou společností profesionální zmocněnec, tj. daňově poradenská společnost nebo společnost ve smyslu § 15 zákona o advokacii.

Čl. II. Metodické řešení

1. **[podmínky změny vztahu zastoupení]** Správci daně, kteří jsou místně příslušní zastupovaným subjektům, provedou změnu vztahu v ADIS tehdy, obdrží-li od nástupnické společnosti podání⁴ obsahující
 - informaci o přeměně společnosti, v jejímž důsledku veškerá práva a povinnosti ze smluvních vztahů mezi přeměňovanou společností a klienty (daňovými subjekty), včetně plných mocí, přecházejí na nástupnickou společnost;
 - v případě přeměny, v jejímž důsledku původní zmocněnec zaniká, prohlášení nástupnické společnosti, že v důsledku přeměny nezanikají zmocnění vyjmenovaných daňových subjektů, neboť bylo dle § 448 odst. 1 občanského zákoníku dohodnuto, že přecházejí na nástupnickou společnost.

2. **[postup místně příslušného správce daně]** Budou-li místně příslušnému správci daně doručeny informace uvedené v předchozím odstavci, má se za to, že v důsledku přeměny přechází plné moci, které udělila přeměňovaná společnost, na nástupnickou společnost, a správce daně provede následující úkony:
 - u všech daňových subjektů ve své místní příslušnosti ukončí původní vztah, dle kterého byla jako zástupce určena přeměňovaná společnost
 - o ke dni předcházejícímu datu účinnosti přeměny, nebo
 - o k datu předcházejícímu doručení oznámení o přeměně společnosti v případě, že informace uvedené v odstavci 1 budou správci daně doručeny po datu účinnosti přeměny;
 - od následujícího dne vloží nový vztah (novou plnou moc) ve stejném rozsahu, v němž bude jako zástupce uvedena nástupnická společnost;
 - k nově vloženému vztahu zkopíruje sken původní plné moci;
 - do poznámky uvede, že se jedná o přechod plné moci na právního nástupce původního zástupce v důsledku přeměny společnosti.

3. **[neúplné informace]** Bude-li správci daně doručena informace o přeměně společnosti, která však nebude obsahovat všechny údaje podle odstavce 1, neformálně kontaktuje podatele, aby je doplnil. Vzhledem k tomu, že rychlý a bezproblémový přechod účinnosti plných mocí je v zájmu jak správce daně, tak daňového subjektu a nástupnické společnosti, lze oprávněně předpokládat, že požadované informace budou neprodleně doplněny. V opačném případě je podle konkrétních okolností možné vydat výzvu k odstranění vad podání.

4. **[substituční plné moci a pověření]** Substituční zastoupení přechází za shodných podmínek, jak je uvedeno v odstavci 1 a 2. Naopak pověření udělená přeměňovanou společností nepřechází, resp. pověření zanikají.

⁴ V případě, kdy nástupnická společnost existuje již před účinností přeměny, je vhodné, aby informace o přechodu plných mocí doručila místně příslušným správcům daně s dostatečným předstihem přede dnem účinnosti přeměny. V případě, kdy nástupnická společnost vznikne až v okamžiku účinnosti přeměny, může být informace o plánované přeměně sdělena příslušným správcům daně před účinností přeměny dosavadním zmocněncem, následně pak nově vzniklá nástupnická společnost doručí všem příslušným správcům daně informace potřebné k přechodu plných mocí.

Čl. III.

**Vztah k Metodickému pokynu k aplikaci § 448 odst. 1 občanského zákoníku
č. j. 7133/18/7700-20128-711972 ze dne 30. 1. 2018**

Tento metodický pokyn je ve vztahu speciality k Metodickému pokynu k aplikaci § 448 odst. 1 občanského zákoníku č. j. 7133/18/7700-20128-711972 ze dne 30. 1. 2018. To znamená, že se použije jen a pouze ve vztahu k profesionálním zmocněncům, tj. daňově poradenským společnostem nebo společností ve smyslu § 15 zákona o advokacii.

Mgr. Ladislav Henáč
ředitel sekce

Na vědomí

Ministerstvo financí, Odbor 32 – Daňová legislativa
Ministerstvo financí, Odbor 39 – Správní činnosti
Generální ředitelství cel
Sekce metodiky daní Generálního finančního ředitelství
Sekce výkonu daní Generálního finančního ředitelství
Sekce informatiky Generálního finančního ředitelství
Odbor majetkových daní, oceňování a ostatních agend Generálního finančního ředitelství
Odbor dotací a ostatních agend Generálního finančního ředitelství
Oddělení právně-analytické Generálního finančního ředitelství
Oddělení soudních a správních agend Generálního finančního ředitelství
Oddělení daňového procesu I Generálního finančního ředitelství